

زرتشت و دین زرتشتی

مقالاتی از

دانشنامه ایرانیکا (Encyclopædia Iranica)

دکتر ستار

محسن نظری آرسانی

فروهر

تهران، ۱۳۹۷

عنوان قراردادی	دانشنامه ایرانیکا
عنوان و نام پدیدآور	Encyclopædia Iranica زرتشت و دین زرتشتی / مقالاتی از دانشنامه ایرانیکا؛ مترجمان به ترتیب القا مهرداد خسرویانی... [و دیگران]؛ ویراستار محسن نظری فارسانی.
مشخصات نشر	تهران: سازمان انتشارات فروهر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۸۶ ص: مصور.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۸۴۴-۱۲-۰
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
پیدداشت	مترجمان به ترتیب القا مهرداد خسرویانی، شاهین شهزادی، مهرداد عادل، مهران قندی پارسی، بهنام مرادیان، محسن نظری فارسانی، پروا نمیرانیان
موضوع	زردشت، پیامبر ایرانی
موضوع	Zoroaster
موضوع	زردشتی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	Zoroastrianism -- Addresses, essays, lectures
شناسه افزوده	روایانی، مهرداد، مترجم
شناسه افزوده	نظری فارسانی، محسن، ۱۳۶۱-، ویراستار
رده بندی کنگره	BL ۱۵۷۵ / ۴۱۱
رده بندی دیویی	۲۹۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۰۰۰۰۰

زرتشت و دین زرتشتی مقالاتی از دانشنامه ایرانیکا

ویراستار: محسن نظری فارسانی
مترجمان (به ترتیب القا): مهرداد خسرویانی، شاهین شهزادی، مهرداد عادل،
مهران قندی پارسی، بهنام مرادیان، محسن نظری فارسانی، پروا نمیرانیان

طراح جلد: سیاوش مزدپور

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ جلد

چاپ و صحافی: تفرید

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۴۴-۱۲-۰

همه حقوق برای کانون دانشجویان زرتشتی محفوظ است.

مؤسسه فرهنگی انتشاراتی فروهر

مرکز پخش و فروش: خیابان انقلاب، خیابان فلسطین جنوبی، پلاک ۲۶۱، تلفکس:

۶۶۴۶۲۷۰۴

کانون دانشجویان زرتشتی

نشر فروهر

گروه پژوهشی

یادگار باستان

فهرست

۷	..... سنگتار
۹	..... زرتشت
۱۱	..... نام
	رودرگ / اشمیت / ترجمه مهرداد خسرویانی
۱۹	..... ۲. بررسی علی
	ویلیام مالاندر / ترجمه حسن نظری فارسانی
۴۷	..... ۳. زرتشت در اوستا
	مانفرد هوتز / ترجمه مهرداد خسرویانی
۶۱	..... ۴. در کتاب‌های پهلوی
	آ. و. ویلیامز / ترجمه پروا نمیرانیان
۷۹	..... ۵. آنگونه که یونانیان دریافته‌اند
	راجر بک / ترجمه پروا نمیرانیان
۸۹	..... ۶. آنگونه که پس از روزگار باستان در اروپای غربی دریافته‌اند
	میشائیل اشتاوسبرگ / ترجمه پروا نمیرانیان
۱۰۱	..... ۷. آنگونه که زرتشتیان متأخر دریافته‌اند
	جنی رز / ترجمه مهرداد عادل
۱۱۳	..... دین زرتشتی
۱۱۳	..... ۱. مرور تاریخی: از آغاز تا فتح اعراب
	ویلیام مالاندر / ترجمه شاهین شهزادی
۱۳۱	..... ۲. مرور تاریخی: از غلبه اعراب تا دوران نوین
	جمشید ک. چوکسی / ترجمه و تلخیص بهنام مرادیان
۱۶۹	..... کتاب‌نامه

پیشگفتار

کتاب زرتشت و دین زرتشتی، مجموعه مقالاتی از دانشنامه ایرانیکا است که در آنها به بررسی دین و فرهنگ زرتشتی در دو دوره زمانی، یعنی «از آغاز تا حمله اعراب» و «از حمله اعراب تا دوران نوین» پرداخته شده است. شخصیت اشوزرتشت، مطالبی که از ایشان در کتاب اوستا و کتاب‌های پهلوی آمده، و همچنین برداشت‌هایی که مردم اروپای غربی، یونانیان و زرتشتیان متأخر از شخصیت این پیامبر ایرانی داشته‌اند، مطالبی است که در این مقالات مورد بحث و تحلیل قرار گرفته است.

زرتشت و دین زرتشتی در حقیقت حاصل برآیند متدلاتی است که در بخش ترجمه بیست و چهارمین همایش اوستاخوانی و گاتاشناسی مانترو از انگلیسی به فارسی ترجمه و ارائه شده بود. بنیان‌گذاری همایش اوستاخوانی و گاتاشناسی مانترو و برگزاری نخستین دوره این همایش‌ها به سال ۱۳۸۷ خودمانی بازمی‌گردد. کانون دانشجویان زرتشتی با هدف ترغیب بیشتر زرتشتیان به مطالعه، پژوهش و تفکر درباره دین و فرهنگ زرتشتی و ایرانی، این همایش را در دو بخش اصلی اوستاخوانی و گاتاشناسی بنیان نهاد. در بخش گاتاشناسی — که بخش ترجمه را نیز شامل می‌شود — محققان و پژوهشگران زرتشتی نتیجه مطالعات و پژوهش‌های خود را به صورت مقاله و سخنرانی ارائه می‌دهند. بخش ترجمه، عمری کوتاه‌تر از همایش مانترو دارد و از شانزدهمین

دوره این همایش‌ها بدان افزوده شد، با این قصد و نیت که محققان با منابع غیرفارسی درباره دین زرتشتی بیشتر آشنا شوند و دیدگاه‌های مستشرقان و پژوهشگران غیرایرانی را مورد بررسی و نقد قرار دهند.

اکنون مسرویریم که توانسته‌ایم در آستانه برگزاری بیست و پنجمین دوره همایش اوستاخوانی و گاتاشناسی مانتره و بعد از برگزاری هفده دوره از همایش ترجمه مانتره، دستاورد این بخش را منتشر و در اختیار علاقمندان به فرهنگ ایرانی قرار دهیم. درود و سپاس خود را تقدیم می‌کنیم به داوران این بخش خانم‌ها دکتر کتابون نمیرانیان، ماندانا معاونت، موبدیار دکتر پروا نمیرانیان، دکتر مینو مهربانی و آقای دکتر حسن مرادیان و تمام کسانی که ما را در برگزاری هرچه بهتر این بخش یاری کردند. در پایان صمیمانه سپاسگزاری می‌کنیم از کمک دلسوزانه و ویرایش دیرینه جناب آقای دکتر محسن نظری فارسانی و یآوری‌های خانم دکتر فرزانه گشتاسب که از ابتدا تا انتهای این راه در کنار ما بودند.

کانون دانشجویان زرتشتی

امرداد ۱۳۹۷